

Förbud mot juridiskt eller ekonomiskt biträde i vissa fall, m.m.

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2000/01:105 Förbud mot juridiskt eller ekonomiskt biträde i vissa fall jämte en motion som väckts med anledning av propositionen.

Propositionen innehåller förslag till ändringar i lagen (1985:354) om förbud mot yrkesmässig rådgivning i vissa fall, m.m. De föreslagna lagändringarna innebär bl.a. att lagens tillämpningsområde utvidgas, att längsta tiden för ett rådgivningsförbud förlängs från fem till tio år, att förbud normalt sett alltid skall meddelas vid grov brottslighet och att ett förbud som överträds regelmässigt skall förlängas. Vidare föreslås ändringar i lagen (1986:436) om näringsförbud. De föreslagna ändringarna syftar till att förhindra att ett näringsförbud kringgås med hjälp av bulvaner.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2001.

I betänkandet behandlas också en motion från den allmänna motionstiden år 1999 och en motion från den allmänna motionstiden år 2000. Den ena motionen gäller åtgärder mot oseriösa bolagsöverlåtelser. Den andra motionen gäller s.k. konkurskarantän.

Utskottet tillstyrker bifall till propositionen och avstyrker motionerna.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet och dess beredning	4
Utskottets överväganden	6
Lagförslagen.....	6
Övriga frågor	8
Singelföretag.....	8
S.k. konkurskarantän	10
Oseriösa bolagsöverlåtelser m.m.	11
Bilaga 1 Förteckning över behandlade förslag	12
Propositionen.....	12
Följdmotion	12
Motion väckt under allmänna motionstiden 1999/2000	12
Motion väckt under allmänna motionstiden 2000/2001	12
Bilaga 2 Regeringens lagförslag.....	13
Bilaga 3 Av utskottet framlagda lagförslag	21

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Med hänvisning till de motiveringar som framförs under Utskottets överväganden föreslår utskottet att riksdagen fattar följande beslut:

1. Lagförslagen

Riksdagen antar

dels de av regeringen i propositionen framlagda förslagen till

- a) lag om ändring i rättegångsbalken,
 - b) lag om ändring i lagen (1985:354) om förbud mot yrkesmässig rådgivning i vissa fall, m.m.,
 - c) lag om ändring i lagen (1986:436) om näringsförbud,
 - d) lag om ändring i lagen (1995:528) om revisorer,
- dels* de av utskottet i bilaga 3 framlagda förslagen till
- e) lag om ändring i lagen (2001:57) om ändring i rättegångsbalken,
 - f) lag om ändring i lagen (2001:62) om ändring i lagen (1995:528) om revisorer.

2. Singelföretag

Riksdagen avslår motion 2000/01:L10.

3. Konkurskarantän

Riksdagen avslår motion 1999/2000:L212.

4. Oseriösa bolagsöverlåtelser

Riksdagen avslår motion 2000/01:L205.

Stockholm den 15 maj 2001

På lagutskottets vägnar

Tanja Linderborg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Tanja Linderborg (v), Rolf Åbjörnsson (kd), Marianne Carlström (s), Stig Rindborg (m), Rune Berglund (s), Karin Olsson (s), Henrik S Järrel (m), Nikos Papadopoulos (s), Elizabeth Nyström (m), Marina Pettersson (s), Tasso Stafilidis (v), Kjell Eldensjö (kd), Berit Adolfsson (m), Anders Berglöv (s), Ana Maria Narti (fp), Anne-Katrine Dunker (m) och Lars Lilja (s).

Redogörelse för ärendet och dess beredning

I april 1995 beslutade regeringen om en samlad strategi mot den ekonomiska brottsligheten. Strategin redovisades för riksdagen i skrivelse 1994/95: 217 Samlade åtgärder mot den ekonomiska brottsligheten. Riksdagen hade inget att erinra mot skrivelsens innehåll (bet. 1994/95:JuU25, rskr. 412).

I strategin slås fast att det övergripande målet är att påtagligt minska den ekonomiska brottsligheten genom åtgärder som innebär en kraftig förstärkning av samhällets samlade insatser mot sådan kriminalitet. Åtgärder skall vidtas som innebär en effektivisering när det gäller att förebygga, upptäcka, utreda och lagföra ekonomisk brottslighet.

Som ett led i arbetet att genomföra strategin beslutade regeringen i november 1995 att tillkalla en särskild utredare för att utreda vissa frågor om branschsanering och andra åtgärder mot ekonomisk brottslighet (dir. 1995:142). Utredningen, som antog namnet Branschsaneringsutredningen, överlämnade i september 1997 sitt huvudbetänkande (SOU 1997:111) Branschsanering och andra åtgärder mot ekobrott. I betänkandet lämnas en rad olika förslag till åtgärder för hur vissa branscher skall kunna saneras från ekonomisk brottslighet.

I juni 1996 beslutade regeringen att tillkalla en särskild utredare för att utreda frågor om åtgärder mot vissa bulvanförhållanden m.m. (dir. 1996:55). Utredningen antog namnet Bulvanutredningen. Huvuduppgiften för utredningen var att överväga åtgärder som kan förhindra eller försvåra att ekonomisk brottslighet begås med hjälp av bulvaner. Uppdraget omfattade också bl.a. spörsmål rörande missbruk av den associationsrättsliga lagstiftningen. Därutöver ingick i uppdraget att göra en allsidig översyn av lagen (1985:354) om förbud mot yrkesmässig rådgivning i vissa fall, m.m. samt att föreslå regelförändringar eller andra åtgärder för att förhindra att ett näringsförbud enligt lagen (1986:436) om näringsförbud kringgås. Utredningen redovisade sitt uppdrag i februari 1998 i betänkandet (SOU 1998:47) Bulvaner och annat.

Branschsaneringsutredningens och Bulvanutredningens betänkanden har remissbehandlats och ligger till grund för förevarande proposition. Vissa återstående frågor som tas upp i Bulvanutredningens betänkande kommer, enligt vad som anförs i propositionen, att behandlas av regeringen i ett annat sammanhang.

I propositionen föreslår regeringen (Justitiedepartementet) – efter hörande av Lagrådet – att riksdagen antar de förslag till ändringar i *dels* rättegångsbalken, *dels* lagen (1985:354) om förbud mot yrkesmässig rådgivning i vissa fall, m.m., *dels* lagen (1986:436) om näringsförbud, *och dels* lagen (1995:528) om revisorer som lagts fram i propositionen. Regeringens förslag återfinns i bilaga 1, och regeringens lagförslag återfinns i bilaga 2.

Propositionen innehåller också redovisningar av regeringens ställningstaganden med anledning av Branschsaneringsutredningens förslag rörande

typgodkända kassaregister och kvittokrav m.m. (avsnitt 10) samt singelföretag (avsnitt 11). Enligt regeringens bedömning bör utredningens förslag i dessa delar inte genomföras.

En motion har väckts med anledning av propositionen. I detta sammanhang behandlar utskottet även en motion som väckts under den allmänna motionstiden år 1999 och en motion som väckts under den allmänna motionstiden år 2000. I den ena föreslås åtgärder mot oseriösa bolagsöverlåtelser. I den andra föreslås att frågan om införande av s.k. konkurskarantän för företrädare för juridiska personer skall utredas. Förslagen i motionerna återfinns i bilaga 1.

Utskottets överväganden

Lagförslagen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen skall anta regeringens lagförslag.

I lagen (1985:354) om förbud mot yrkesmässig rådgivning i vissa fall, m.m. (rådgivningslagen) finns bestämmelser som möjliggör att den som i utövningen av rådgivningsverksamhet i juridiska och ekonomiska angelägenheter av grov oaktsamhet främjar en brottslig gärning kan dömas för vårdslös rådgivning. Lagen innebär vidare att den som i rådgivningsverksamhet gjort sig skyldig till brott som inte är ringa av domstol kan förbjudas att utöva sådan verksamhet under viss tid, högst fem år. Överträdelse av förbudet kan medföra straffansvar och förlängning av förbudet (prop. 1984/85:90, bet. NU 19, rskr. 243).

Rådgivningslagen syftar till att försvåra oseriös rådgivningsverksamhet som ofta är en förutsättning för ekonomisk brottslighet. Tolkningen av begreppet rådgivningsverksamhet är därför centralt för lagens tillämpning. Den närmare innebörden av begreppet aktualiserades i rättsfallet NJA 1995 s. 505, i vilket Högsta domstolen (HD) fann att rådgivningslagen enligt dess ordalydelse hade ett mer vidsträckt tillämpningsområde än vad som enligt lagens förarbeten syntes ha varit avsikten. I det läget borde, enligt HD, företräde ges åt den för den misstänkte förmånligaste tolkningen, vilket innebar att med rådgivningsverksamhet borde förstås, förutom konkreta råd, endast sådant biträde som i praktiken innefattar rådgivning.

I propositionen anför regeringen att det kan ifrågasättas om det i sak är motiverat att endast sådant juridiskt eller ekonomiskt biträde som i praktiken innebär rådgivning skall omfattas av lagen. Också juridiskt eller ekonomiskt biträde som inte kan sägas innefatta rådgivning, exempelvis förmedling och värdering kan, enligt vad som anförs i propositionen, vara betydelsefullt för att brottsliga avsikter skall kunna fullföljas och därmed lika straffvärt som rådgivning. Mot denna bakgrund föreslår regeringen ändringar i rådgivningslagen som innebär att lagens tillämpningsområde utvidgas till att omfatta även annat yrkesmässigt juridiskt eller ekonomiskt biträde (1 §). Lagens rubrik föreslås till följd därav ändrad till lag om förbud mot juridiskt eller ekonomiskt biträde i vissa fall. Brotsrubriceringen ändras också enligt förslaget till vårdslöst biträde (2 §).

Enligt rådgivningslagens förarbeten skall frågan huruvida förbud skall meddelas eller ej prövas med hänsyn till risken för att den aktuella personen kommer att göra sig skyldig till nya brott i verksamheten. Regeringen anser i propositionen att det är tveksamt att låta ett så pass svårbedömt kriterium som

återfallsrisken vara avgörande eftersom fall som framstår som likartade riskerar att behandlas olika. Regeringen föreslår därför att det införs bestämmelser i lagen som innebär att frågan om förbud skall prövas på grundval av brottslighetens straffvärde och om den aktuella personen tidigare gjort sig skyldig till brott i samband med juridiskt eller ekonomiskt biträde (3 § andra stycket).

I dag gäller att ett förbud får meddelas för en tid av högst fem år. För att skapa ett större utrymme för en mer nyanserad bedömning vid fastställandet av förbudstiden bör, enligt vad som föreslås i propositionen, den maximala förbudstiden förlängas till tio år (3 § första stycket). Ett förbud skall vidare fortsättningsvis kungöras (7 a §).

Den som överträder ett rådgivningsförbud skall, enligt 8 § första stycket, dömas till fängelse i högst två år. Om brottet bedöms som ringa är straffskalan i stället böter eller fängelse i högst sex månader. Enligt 8 § andra stycket kan vid överträdelse av förbudet beslutas om förlängning av förbudstiden med högst fem år. Det nuvarande sanktionssystemet framstår, enligt regeringens bedömning, som ändamålsenligt. Regeringen föreslår dock att det införs en bestämmelse som innebär att en överträdelse skall föranleda en förlängning om det inte finns särskilda skäl mot det (8 §).

Därutöver föreslås att ansvaret för registret över förbud förs över från Riksskatteverket till Patent- och registreringsverket (7 §).

Lagen (1986:436) om näringsförbud (näringsförbudslagen) innebär bl.a. att en näringsidkare som på vissa i lagen närmare angivna sätt har åsidosatt vad som ålegat honom eller henne i näringsverksamhet kan förbjudas att bedriva näring under maximalt fem år. Näringsförbud meddelas av domstol efter talan av allmän åklagare eller kronofogdemyndighet (prop. 1985/86:126, bet. NU 22, rskr. 335). Lagen bygger på en motsvarande reglering som tidigare fanns i 199 b § i numera upphävda 1921 års konkurslag.

För att näringsförbud skall kunna meddelas förutsätts att ett förbud är påkallat från allmän synpunkt och att personen i fråga grovt har åsidosatt vad som ålegat honom i näringsverksamheten och därvid har gjort sig skyldig till brottslighet som inte är ringa, grovt har åsidosatt vad som ålegat honom i näringsverksamheten och därvid i avsevärd omfattning har underlåtit att betala bl.a. skatt, eller har försatts i konkurs och förfarit grovt vårdslöst mot sina borgenärer eller på annat sätt grovt åsidosatt vad som ålegat honom i näringsverksamhet. Näringsförbud kan åläggas såväl enskilda näringsidkare som företrädare för juridiska personer. Även den som i annan egenskap har utövat ledningen av en näringsverksamhet eller utåt har framträtt som ansvarig för en näringsverksamhet kan bli föremål för näringsförbud. Den som har näringsförbud får för en viss tid, tre till tio år, inte driva näringsverksamhet, inte äga, bilda eller inneha vissa funktioner i juridiska personer (styrelseledamot, suppleant, firmatecknare, verkställande direktör och vice verkställande direktör) eller faktiskt utöva ledningen av näringsverksamhet. Inte heller får en person som har ålagts näringsförbud vara anställd eller ta emot uppdrag i en näringsverksamhet som drivs av en närstående.

I propositionen anför regeringen att det inte är ovanligt att den som har meddelats ett näringsförbud försöker kringgå förbudet genom att utnyttja en bulvan, som ställer ut en fullmakt för vederbörande. För att komma till rätta med detta problem föreslås i propositionen lagändringar som innebär att den som har meddelats näringsförbud inte får inneha fullmakt att företräda vare sig en enskild näringsidkare i dennes näringsverksamhet eller en sådan juridisk person som han eller hon till följd av näringsförbudet inte får vara styrelseledamot i (6 § första stycket 9). Förbudet skall dock enligt lagförslaget inte omfatta en s.k. ställningsfullmakt (6 § andra stycket).

Lagförslagen har inte föranlett något motionsyrkande, och utskottet har för sin del inga erinringar mot att förslagen genomförs. Utskottet tillstyrker således bifall till de föreslagna lagändringarna.

Av lagtekniska skäl bör dock de i propositionen framlagda lagförslagen kompletteras. Skälen härtill är följande. Den 8 februari 2001 beslutade riksdagen vissa ändringar i 8 kap. 2 § rättegångsbalken och 4 § lagen (1995:528) om revisorer med anledning av ett avtal om fri rörlighet för personer som ingått mellan Europeiska gemenskaperna och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan (prop. 2000/01:55, bet. UU6, rskr. 137, SFS 2001:57 och SFS 2001:62). Enligt riksdagens beslut träder dessa lagändringar i kraft den dag regeringen så förordnar. Så har ännu inte skett och enligt vad utskottet erfarit kommer så heller inte att ske förrän tidigast under hösten 2001.

För att samordna lagförslagen 1 och 4 i förevarande proposition med de i februari 2001 beslutade lagändringarna lägger utskottet fram ett eget förslag till nya lydelse av de aktuella bestämmelserna enligt vad som framgår av bilaga 3.

Övriga frågor

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkanden som rör singelföretag, s.k. konkurskarantän och oseriösa bolagsöverlåtelser.

Singelföretag

I Branschsaneringsutredningens uppdrag låg bl.a. att kartlägga vilka branscher som är utsatta för ekonomisk brottslighet och föreslå metoder för att minska brottsligheten i dessa. Utredningen kom bl.a. fram till att arbete inom städ- och hushållsbranschen regelmässigt sker mot svart betalning och att det kan befaras att den svarta sektorn inom denna sektor kommer att öka. Enda möjligheten att minska skatteundandragandet var, enligt utredningens bedömning, att skapa så starka incitament att en ny vit sektor skapades.

I detta syfte föreslog utredningen att ett nytt regelsystem borde tas fram för en enklare form av företagande, s.k. singelföretag. Ett sådant företag skulle, enligt utredningen, endast gälla en persons arbete. Verksamhetsformen fick således inte förenas med anställd personal eller medhjälpare. Vidare skulle kostnadsavdrag, skatter och avgifter vara schabloniserade och skattesatsen låg. Ersättning för utfört arbete skulle betalas in direkt av kunden till ett kon- toförande organ.

Som redovisats inledningsvis gör regeringen bedömningen att Branschsa- neringsutredningens förslag om ett nytt regelsystem för singelföretag inte bör genomföras. Ett sådant skulle, enligt regeringens mening, leda till problem. Genom den förmånligare beskattningen torde singelföretagen få konkurrens- fördelar jämfört med andra företagsformer. Vidare föreligger, enligt vad regeringen anför, en risk för att singelföretagen utnyttjar sin konkurrensfördel genom att utvidga sin verksamhet till områden utanför den egentliga hushålls- sektorn. Regeringen anser även att det finns en risk för att nya typer av fusk uppstår, exempelvis genom att singelföretagaren säljer kostnadsverifikationer till andra företag.

Marietta de Pourbaix-Lundin (m) anser i motion 2000/01:L10 att Bransch- saneringsutredningens förslag om att införa en enklare företagsform för hus- hållstjänster, eventuellt i form av singelföretag, är intressant och att frågan bör studeras ytterligare, framför allt ur skattesynpunkt. I motionen yrkas att riksdagen hos regeringen skall begära ett förslag om ett nytt regelsystem för enpersons företagande med inriktning på hushållsarbete och med anpassad beskattning.

Inför ett ställningstagande till ifrågavarande motionsspörsmål finner ut- skottet skäl att erinra om att riksdagen vid ett åtskilliga tillfällen avslagit motionsyrkanden med liknande inriktning som det nu aktuella (se bl.a. bet. LU 1986/87:5, NU 1987/88:25, 1989/90:LU3, 1996/97:LU15, 1999/2000: LU10 och 2000/01:LU9). Också andra frågor med nära anknytning till det nu aktuella motionsspörsmålet har varit föremål för riksdagens överväganden. Sålunda avstyrkte skatteutskottet så sent som i mars 2001 yrkanden om sär- skilda och gynnsammare skatteregler för tjänsteverksamhet inom hushållssek- torn under åberopande bl.a. av att ett bifall till motionärernas förslag skulle innebära avsteg från de principer om en likformig och neutral beskattning som ligger till grund för skattereformen och som, enligt skatteutskottets be- dömning, bör ligga fast (bet. 2000/01:SkU14 och 2000/01:SkU19). Riksdagen följde skatteutskottet. I sammanhanget bör även nämnas att kulturutskottet, i sitt av riksdagen godkända betänkande 1998/99:KrU9, våren 1999 avstyrkte ett motionsyrkande om att konstnärer borde kunna bedriva sin verksamhet i singelföretag. Därutöver vill utskottet peka på att regeringen nyligen uttalat att insatserna för förenkling och genomarbetade regler för småföretag skall fortsätta och intensifieras (prop. 2000/01:100, utg.omr. 24). I beslut den 3 maj 2001 uppdrog regeringen åt Verket för näringslivsutveckling (NUTEK) att göra en bedömning av vilka konsekvenser vissa av förslagen i Aktiebolags- kommitténs slutbetänkande (SOU 2001:1) Ny aktiebolagslag kan få för små

företags villkor. Uppdraget skall redovisas senast den 31 oktober 2001 (dnr. Ju2001/220).

Det redovisade kan, enligt lagutskottets mening, inte leda fram till några andra slutsatser än att riksdagen bör avslå motion 2000/01:LU10.

S.k. konkurskarantän

Enligt 6 kap. 1 § konkurslagen (1987:672) gäller att en fysisk person som försatts i konkurs inte får driva näringsverksamhet som medför bokförings-skyldighet så länge konkurstillståndet varar, s.k. automatisk konkurskarantän. Något motsvarande förbud mot att driva näringsverksamhet finns inte vad gäller ställföreträdare för en juridisk person som försatts i konkurs. Däremot finns bestämmelser i 2 och 4 §§ näringsförbudslagen som innebär att en företrädare för en juridisk person som försatts i konkurs får meddelas näringsförbud, om det är påkallat från allmän synpunkt och om vederbörande förfarit grovt otillbörligt mot sina borgenärer eller på annat sätt grovt åsidosatt vad som ålegat honom i näringsverksamhet.

I motion 1999/2000:L212 anser Yilmaz Kerimo (s) att skenkonkurser för ekonomisk vinning är ett stort problem. Motionären pekar på att en företrädare för ett aktiebolag inte har något personligt ansvar för bolagets åtaganden och att inget hindrar att företrädaren vid upprepade tillfällen påbörjar ny näringsverksamhet direkt efter en tidigare konkurs. Enligt motionärens uppfattning bör den som ingått i styrelsen för ett aktiebolag som försatts i konkurs inte få bilda ett nytt aktiebolag förrän vederbörande tagit ansvar för den tidigare konkursen. I motionen begärs att regeringen ges i uppdrag att utreda frågan.

Utskottet erinrar om att det i skilda sammanhang under de senaste decennierna diskuterats om inte även företrädare för juridiska personer där den juridiska personen försatts i konkurs – i likhet med fysiska personer – borde förbjudas att driva näring eller att företräda andra bolag under pågående konkurs, antingen med automatik i direkt anslutning till konkursbeslutet eller efter särskild prövning. Frågan har varit föremål för överväganden av bl.a. Konkurslagskommittén i betänkandet (SOU 1979:13) Konkurs och rätten att idka näring, Näringsförbudskommittén i betänkandet (SOU 1984:59) Näringsförbud, Näringsförbudsutredningen i betänkandet (SOU 1995:1) Ett renodlat näringsförbud och Näringsförbudslagsutredningen i betänkandet (SOU 1997:123) Ett effektivare näringsförbud. Samtliga fyra utredningar har kommit fram till att en konkurskarantän för företrädare för juridiska personer som försatts i konkurs inte bör införas. Som skäl härför har anförts bl.a. att en utvidgad konkurskarantän skulle slå blint och träffa även den som över huvud taget inte gjort sig skyldig till någon oegentlighet och att en sådan ordning skulle kräva stora insatser för övervakning och kontroll.

Åtgärder i syfte att förhindra konkursmissbruk har i stället under senare tid varit inriktade på skärpta regler i näringsförbudslagstiftningen. Senast ändrades näringsförbudslagen den 1 juli 1999. Lagändringarna innebär att inte bara den som är företrädare för den juridiska personen vid konkursbeslutet kan

komma i fråga för näringsförbud utan även den som innehade en sådan ställning senare än ett år innan konkursansökan kom in till tingsrätten (prop. 1998/99:44, bet. LU15, rskr. 164).

Utskottet har givetvis inte någon annan uppfattning än motionären när det gäller missbruk av konkursinstitutet. Enligt utskottets mening är emellertid den i motionen förordade lösningen ingen framkomlig väg. Som framhållits i olika sammanhang skulle nämligen en sådan ordning kunna sägas innebära ”näringsförbud utan dom”, något som utskottet inte vill ställa sig bakom.

Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motion 1999/2000:L212.

Oseriösa bolagsöverlåtelse m.m.

I motion 2000/01:L205 av Per-Olof Svensson och Sinikka Bohlin (båda s) tas upp olika problem med anknytning till oseriösa bolagsöverlåtelse. Motionärerna anser att det bör införas ett notariatsförfarande som innebär att under-tecknandet av registrerings- eller ändringsanmälan skall bevitnas av någon form av offentlig notarie vid varje nystart eller övertagande av ett fåmansbolag. Vidare föreslås att en s.k. överlåtelserevision skall ske innan en registrerings- eller ändringsanmälan får registreras av Patent- och registreringsverket (PRV) och att förfallna skatter skall vara betalda innan en bolagsöverlåtelse får ske. På så sätt anser motionärerna att det skulle vara svårare att vältra över ansvaret på en s.k. målvakt. Motionärerna pekar även på delgivningsproblem som kan uppkomma i kommanditbolag i de fall då bolagsföreträdarna är bosatta utomlands och inte går att nå för delgivning. I motionen begärs ett tillkännagivande i enlighet med vad som anförts om bolagsöverlåtelse.

Utskottet erinrar om att förevarande motionsspörsmål varit föremål för behandling av Bulvanutredningen och Aktiebolagskommittén. I Bulvanutredningens betänkande (SOU 1998:47) Bulvaner och annat har lämnats förslag som bl.a. syftar till att lösa problem med vilseledande anmälningar för registrering av styrelseledamöter och andra bolagsföreträdare. Vidare har lämnats förslag som går ut på att öka möjligheterna att ingripa mot bruket av s.k. målvakter. I Aktiebolagskommitténs betänkande (SOU 1999:36) Likvidation av aktiebolag har föreslagits regler som bl.a. syftar till att göra det lättare att försätta aktiebolag som saknar till Patent- och registreringsverket anmäld styrelse i likvidation. Enligt vad utskottet erfarit pågår för närvarande arbete inom Justitiedepartementet med en lagrådsremiss som tar upp dessa frågor.

Enligt utskottets mening bör det pågående arbetet inte föregripas av riksdagen, och utskottet avstyrker därför bifall till motion 2000/01:L205.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

I proposition 2000/01:105 föreslår regeringen (Justitiedepartementet) – efter hörande av Lagrådet – att riksdagen antar de i propositionen framlagda förslagen till

1. lag om ändring i rättegångsbalken,
2. lag om ändring i lagen (1985:354) om förbud mot yrkesmässig rådgivning i vissa fall, m.m.,
3. lag om ändring i lagen (1986:436) om näringsförbud,
4. lag om ändring i lagen (1995:528) om revisorer.

Lagförslagen har intagits som bilaga 2 i betänkandet.

Följdmotion

2000/01:L10 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

Riksdagen beslutar att hos regeringen begära förslag om ett nytt regelsystem för en enklare form av enpersonsföretagande med inriktning på hushållsarbeten och med anpassad beskattning.

Motion väckt under allmänna motionstiden 1999/2000

1999/2000:L212 av Yilmaz Kerimo (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

Riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om konkurser i aktiebolag.

Motion väckt under allmänna motionstiden 2000/2001

2000/01:L205 av Per-Olof Svensson och Sinikka Bohlin (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om bolagsöverlåtelser.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i rättegångsbalken

Härigenom föreskrivs att i 8 kap. 2 § rättegångsbalken¹ orden ”yrkesmässig rådgivning i vissa fall, m.m.” skall bytas ut mot ”juridiskt eller ekonomiskt biträde i vissa fall” och orden ”utöva rådgivningsverksamhet” mot ”lämna juridiskt eller ekonomiskt biträde”.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

¹ Senaste lydelse av 8 kap. 2 § 2001:57.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1985:354) om förbud mot yrkesmässig rådgivning i vissa fall, m.m.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1986:436) om näringsförbud

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:528) om revisorer

Härigenom föreskrivs att i 4 § lagen (1995:528) om revisorer¹ orden ”utöva rådgivningsverksamhet” skall bytas ut mot ”lämna juridiskt eller ekonomiskt biträde” och orden ”yrkesmässig rådgivning i vissa fall, m.m.” skall bytas ut mot ”juridiskt eller ekonomiskt biträde i vissa fall”.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

¹ Senaste lydelse av 4 § 2001:62.

BILAGA 3

Av utskottet framlagda lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:57) om
ändring i rättegångsbalken

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 2 § rättegångsbalken i stället för dess lydelse enligt lagen (2001:57) om ändring i nämnda balk skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

8 kap.

2 §

Till ledamot av advokatsamfundet får endast den antas som

1. är svensk medborgare eller medborgare i en annan stat inom Europeiska unionen, Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz,
2. har hemvist i Sverige eller i en annan stat inom Europeiska unionen, Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz,
3. har avlagt de kunskapsprov som är föreskrivna för behörighet till domarämbete,
4. har genomgått för advokatverksamhet erforderlig praktisk och teoretisk utbildning,
5. har gjort sig känd för redbarhet, och
6. även i övrigt bedöms lämplig att utöva advokatverksamhet.

Advokatsamfundets styrelse får i enskilda fall medge undantag från antagningskraven såvitt gäller första stycket 1 och 2. Detsamma gäller antagningskraven enligt första stycket 3 och 4 beträffande den som är auktoriserad som advokat i en annan stat i enlighet med där gällande bestämmelser.

Den som har genomgått en utbildning som krävs för att bli advokat i en stat inom Europeiska unionen, Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz och som i Sverige genomgått ett prov som visar att han har tillräckliga kunskaper om den svenska rättsordningen, skall anses uppfylla kraven enligt första stycket 3 och 4. Detsamma gäller den som registrerats enligt 2 a § och som därefter under minst tre år bedrivit faktisk och regelbunden advokatverksamhet i Sverige, under förutsättning antingen att verksamheten huvudsakligen omfattat svensk rätt eller att, om verksamheten inte huvudsakligen omfattat svensk rätt, den registrerade på annat sätt har förvärvat tillräckliga kunskaper och erfarenheter för att antas till ledamot i samfundet.

Den som har blivit auktoriserad som advokat i Danmark, Finland, Island eller Norge i enlighet med där gällande bestämmelser och som därefter under minst tre år på ett tillfredsställande sätt har tjänstgjort som biträdande jurist på advokatbyrå i Sverige skall anses uppfylla kraven enligt första stycket 3–6.

Den som är försatt i konkurs eller som har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken får inte antas till ledamot. Inte heller får den antas till

Den som är försatt i konkurs eller som har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken får inte antas till ledamot. Inte heller får den antas till

Nuvarande lydelse

ledamot som enligt 3 § lagen (1985:354) om förbud mot yrkesmässig rådgivning i vissa fall, m.m. är förbjuden att utöva rådgivningsverksamhet.

Lagfaren domare i eller befattningshavare vid domstol eller allmän åklagare eller kronofogde får inte antas till ledamot; inte heller den som annars är anställd i en stats eller kommuns tjänst eller hos någon annan enskild än advokat, om inte advokatsamfundets styrelse medger undantag.

Föreslagen lydelse

ledamot som enligt 3 § lagen (1985:354) om förbud mot juridiskt eller ekonomiskt biträde i vissa fall är förbjuden att lämna juridiskt eller ekonomiskt biträde.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:62) om ändring i lagen (1995:528) om revisorer

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (1995:528) om revisorer i stället för dess lydelse enligt lagen (2001:62) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

För att bli godkänd revisor skall sökanden

1. yrkesmässigt utöva revisionsverksamhet,
2. vara bosatt i Sverige, i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz,
3. varken vara i konkurs, vara underkastad näringsförbud, ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken, vara förbjuden att *utöva rådgivningsverksamhet* enligt 3 § lagen (1985:354) om förbud mot *yrkesmässig rådgivning* i vissa fall, *m.m.* eller vara underkastad någon motsvarande rådighetsinskränkning i en annan stat,
4. hos Revisorsnämnden ha avlagt revisorsexamen, och
5. vara redbar och i övrigt lämplig att utöva revisionsverksamhet.

3. varken vara i konkurs, vara underkastad näringsförbud, ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken, vara förbjuden att *lämna juridiskt eller ekonomiskt biträde* enligt 3 § lagen (1985:354) om förbud mot *juridiskt eller ekonomiskt biträde* i vissa fall eller vara underkastad någon motsvarande rådighetsinskränkning i en annan stat,